

GAZETA TRANSILVANIEI

Redacția și Administrația
PIAȚA LIBERTĂȚII BRAȘOV
Telefon 226
Abonament anual 200 lei
Pentru streinătate 500 lei
Anunțuri, reclame, după tarif

fondată la 1838 de George Barițiu

Apare în fie-care zi de lucru

Poporul român întreg, sătul de lăbăgia în care l-a ținut până acum partidul liberal, vrea libertate politică, vrea să guverneze după voința lui — acesta este rostul acțiunii Opoziției unite, care nu va înceta până nu va izbucni.

Invățăminte pentru cei cumiți

În statul jugoslav, întregit politicește ca și România prin încheierea fericită a războiului mondial, se petrec lucruri, a căror gravitate nu poate fi ignorată. Croații, sârbații de sloveni și puternice forțe populare din Bosnia, după ce au lăsat birătorii din recente alegeri, au părăsit ori-ce rezervă, pășind la neînfrântă înfrățire a programului integral: prefacerea statului jugoslav într-o confederație de republici. Cercurile politice din Belgrad se frământă să găsească formula mântuitoare, dar până acum nu se poate înregistra decât dimisla lui Passici — ceea ce mai curând înseamnă o izbândă a croaților. Regele a însărcinat însă tot pe Passici cu formarea noului cabinet, și asta ne face să credem că soluționarea pașnică a conflictului nu se poate aștepta în curând.

Ori-cum, evenimentele din Jugoslavia ne interesează, nu numai pentru că statul vecin este aliatul nostru, ci și pentru că faptele ce se produc acolo, au oare-care asemănare cu stările dela noi.

Nu credem că, în Ardeal sau altă provincie alipită, se va naște vreodată o mișcare autonomistă. Constituim, etnicește și sufletește, o masă prea omogenă, decât ca ideea separatistă să găsească răsunet în vre-un colț al țării. Dar poporul din Jugoslavia, deși vorbește aceeași limbă, prezintă profunde diferențieri. Croatul catolic, trăit secole de-arândul sub un regim autonom și cu superioare forme de civilizație, nu poate să aibă decât dispreț pentru bosniacul mahomedan și ură înverșunată pentru sârbul ortodox, care, în urma sistemului centralist adoptat prin constituția dela Vidovdan, a devenit oarecum elementul dominant în stat. Și nimic nu este mai de nesuferit, decât altele de stăpânitor

ale omului inferior. Accepți bucurios conducerea celui înțelept, dar conștiința refuză să se închine prostului.

Cunoaștem bine resentimentele, pe care sârbi și croații le aveau încă sub vechiul regim unii pentru alții, și convingerea noastră este că statul jugoslav, în forma lui de astăzi, nu va putea rămâne. Etape de civilizații nu se pot trece în goana fulgerului și nici diferențieri create de o întreagă istorie nu se pot nivela în câțiva ani. Iar până atunci, oamenii nu se înțeleg și nu se pot iubi...

Nu acesta e cazul nostru. În România există o singură pătură socială, burghezimea vechiului regat, care, prin amestecul cu streinii, a suferit o alterare sufletească. Ea singură strică armonia și împiedică progresul.

Sunt însă alte puncte, care îngăduie o comparație între stările dela noi și cele din Jugoslavia.

Și acolo s'a impus o constituție cu forța, iar autorul ei, Nicola Passici, se găsește azi în următoarea situație: vrea să aibă pace, trebuia să renunțe la ea.

Și acolo centralismul nebun și abuzul de putere au dus la conflictul grav de astăzi.

Și acolo regele, greșit informat, a ignorat primejdia, n'a înțeles că, dela războiul încoace, monarhiile au încetat de a mai fi instituții divine, de dragul cărora se pot sacrifica interesele țării. Suveranitatea Domnitorului e în funcție de suveranitatea poporului.

Vor învăța ceva factorii noștri diriguitori din cele ce se petrec în Jugoslavia?

De multe-ori guvernării, orbite de sentimentul puterii, talmăcesc altfel lucrurile.

Și bătuți și cu banii luați...

Ziarul „Patria” publică ordinul Diviziei XII dat în ziua de 13 Aprilie a. c. prin care se iau dispozițiile militare în vederea înfrunții Opoziției unite de Dumineca trecută. Din acest ordin se poate vedea că următoarele trupe au fost scoase în stradă: Reg. 1 Grăniceri, Reg. 2 Vânători, Reg. 9 Vânători, Reg. 8 Infanterie, Reg. 21 Infanterie, Reg. 46/61 Infanterie, Reg. artilerie anti-aeriană, batalionul trupei M. R., pe companie, și un escadron pe jos din detașamentul trupei M. S. Major.

Între-adevăr, Bucureștii asediați de trupe. Pentru ce?

„Viitorul” spune că a fost o manifestație a câtorva băieți de prăvălie!

Oare de-aceia s'a scos atâtea număr de trupe, ca să se opună sălilor goale dela Dacia — cum afirmă oficiosul guvernului?

Oare de-aceia se alarmează streinătatea, transformând Bucureștii în cetate asediată, ca d-l ministru de externe să anunțe lumea în *Le Temps* că întreg poporul românesc a primit cu entuziasm noua Constituție?

Dar ordinul mai precizează și alocația zilnică: „Trupa va avea hrană rece asupra sa. Ofițerii, reangajații și trupa au dreptul la alocație zilnică fixată de ordinul No. 12214 din 19/III al corp. II armată: 100 lei de ofițer, 25 lei de reangajat și 5 lei omul de trupă...”

Guvernul are bani, așa dar, ca să țină în viață de campanie armata pe străzi — n'are să facă față datoriiilor de muncă în industria particulară și pentru

îmbunătățirea soartei funcționarilor publici.

După ce a cointerestat avutul țării la societățile liberale, guvernul cheltuiește banul contribuabilului — lovit peste obraz cu pumnii și palmele, cu patul de pușcă în cap, fiindcă nu vrea să se dea rob Brătienilor. Așa dar și bătut și cu banii luați!

Iată politica național liberală a Brătienilor.

Când va veni vremea ca averile liberalilor să treacă în patrimoniul Statului, — pe drept și ca o justă despăgubire a țării de hoții lor, — Brătienii vor țipa ca din gură de șarpe că s'a bolșevizat țara.

Ei procedează — ca tâlharul din Kiew care își pipăie pardesul și te întreabă: — cât dai pe el? — și nu s bolșevici?!

Risipa de astăzi a banului public dă drept, mâine, să se procedeze cu ultima rigoare față de bolșevicii de sus ai țării.

Refuzul unei decorații

Refuzând decorația de Comandor al „Coroanei României”, D. Ovid Densușianu, a adresat ministrului de externe următoarea scrisoare:

Domnule Ministru,
Intenția de a mi se da o decorație întălnindu-se în listele publicate în „Monitorul Oficial” cu obiceiul care mai continuă la noi de a nu se face deosebire între unii și alții, cred foarte firesc refuzul de a accepta această „distinguitune”. Au fost decorați persoane descalificate, chiar din cele compromise în timpul ocupației, așa că nu văd pentru ce, fără voia mea, aș fi trecut în șiruri de asemenea promiscuitate.

Prestigiul țării în afară și propaganda de presă

D-l C. Bacalbașa, președintele Sindicatului ziaristilor din București și unul din colaboratorii ziarului „Dimineața” publică un articol în acest ziar cu titlul „revoluția din România” în care cetim și următoarele:

„Este, însă o dreptate în toate. Și toate lucrurile nedreptățite se răzbună.

Dacă guvernul ar fi dat mai multă atențiune propagandei străine și felului în care se poate obține în străinătate bunăvoința presei, de sigur că multe neajunsuri ar fi fost cruțate țării.

Fiindcă să nu ne înșelăm: știrile false publicate în marile capitale din Occident, nu ating numai guvernul de astăzi, dar ating țara.

Aci, între noi, ne închipuim că, dacă acuzăm un guvern de toate infamiile — ori care ar fi acela — numai guvernul este descalificat, stăinătatea, însă, confundă în totdeauna țara cu guvernul.

„Ziaristi din toate părțile, comisuni financiare, experți, generali incognito s'au repezit până la noi spre a ne vedea în ce hal suntem. Deoarece în Europa lumea ne crede în plină anarhie.

„Europa, adică prietenii noștri din Antanță, ne tratează ca pe un trib de negri.

Este o adevărată plăcere să constăți aceasta...”

D-l Bacalbașa are și nu are dreptate. Știrile false dăunează e drept mai mult țării decât guvernului.

Dar avem de observat un lucru atunci când d-l Bacalbașa scrie: „aci între noi, ne închipuim că dacă acuzăm un guvern de toate infamiile — ori care ar fi acela — numai guvernul este descalificat, streinătatea, însă, confundă în totdeauna țara cu guvernul”.

D-l Bacalbașa vrea să spună ceva pe cere-l ascunde sub forma aceasta. D-se crede serios că acuzațiile aduse unui guvern vremelnic, rău și anarhic, strică țării, fiindcă streinătatea confundă în totdeauna țara cu guvernul?

Nu înțelegem să se aducă în presa streină mistificări, calomniile sau acuzații neîntemeiate — dar nu putem face jocul strujului crezând că streinătatea nu este în stare să discearnă o situație dela noi. Când guvernul unei țări e rău și țara îl tolerează, da se poate spune că merită acel guvern. Dar când ea nu vrea să-l tolereze și silește acest guvern să se descopere, prin faptul că scoate armata pe străzi ca să brutalizeze cetățenii, și aceasta numai ca să poată rămâne la putere — este spre cinstea țării lupta întreprinsă contra unei astfel de guvern. Streinătatea poate fi înșelată, că la noi e revoluție, când se telegrafiază din București că trupele, în înținută de campanie, au asediat Capitala țării, oprind ore întregi circulația spre Palatul regal — dar nu se poate înșela niciodată asupra valorii unui popor care reacționează energic împotriva unui regim ilegal și anarhic!.....

Știrile false numai în parte, răspândite în streinătate, fac răul cel mare țării dar opera unui guvern anarhic și cinic, cum este de pildă al Brătienilor, care a transformat țara românească în domeniul bunului plac al unui partid, în care nu se respectă contractele comerciale încheiate cu streinătatea și legi vexatorii pot veni pentru averile streine ca și pentru proprietatea particulară a ori cărui cetățean — această operă distructivă discreditează, sigur, țara în afară.

O pildă: Leul nu este cotat la 7.12 centime la Paris numai din pricina ști-

rilor false, cari se pot desmița ușor, ci datorește starea sa rea în cea mai mare parte politicei economice a guvernului de astăzi care, începând cu formula „prin noi înșine pentru liberali”, a continuat cu asocierea bancherului Zaharof la consolidarea scandalosă a bonurilor de tezaur și a terminat cu „naționalizarea subsolului”....

Sânt cauze mai adânci de cât critice și acuzațiile ce aducem aci, între noi, guvernului — cari contribuie la coborârea prestigiului țării în afară.

E bine să nu lăsăm echivocuri, când se pune problema propagandei de presă în streinătate.

Unde stă fericirea și nefericirea țării

Pentru ca să motiveze și să dovedească dreptul liberalilor de a rămâne și pe mai departe acolo, unde realitatea faptelor și a situației nu-i mai îngăduie, adică la putere, — oficiosul guvernului își la refugiu la singura armă ce i-a mai rămas: la vorbărie!

După ce acest oficios dă gata, într'un articol, toate partidele din Opoziție, încercând să le arate ca incapabile de a lua răspunderea situației de azi a țării, caută să-și ridice vocea și glăsuiește:

„În momentele de foșă situația internă și mai ales cea externă este atât de dificilă încât nu-i poate face față decât un partid tare cum este cel liberal...”

Și nu-și dă seama acest „partid tare” de ridicolul în care-l aduce însăși grandomania astorilor de afirmații!

Se recunoaște anume în pasajul reprodus mai sus că „situația internă și externă este foarte dificilă”.

Ca să nu-l încercăm cu prea multă răspundere, haid, să zicem că de situația externă nu e responsabil actualul guvern, ci — pentru ca să fie pe placul guvernului — vina acestei situații o poartă guvernul de acum patru ani al d-lui Vaida!

Dar, chiar în cazul acesta, cum rămâne cu situația dificilă internă?!

De unde și de când provine aceasta?

Doar de câte ori am arătat noi greutățile interne de azi ale țării românești, oficiosul guvernului striga, pe o sută de guri, că nu-i adevărat. Că totul în țara noastră zburdă în fericire; că de când cu Constituția au dispărut din țara noastră cuvintele: scumpete și mizerie; că funcționarii și toți cetățenii sunt atât de fericiți încât înzadar încearcă Opoziția să-i răsvrătească împotriva binecuvântatului guvern liberal! Și, că demonstrațiile de zeci de mii de cetățeni dela București și din alte orașe ale țării, nu sunt decât „isbucnirile copilărești și caraghioase ale unor băieți de prăvălie și elevi de liceu”.

De unde deci și de când situația internă este dificilă într-o țară atât de fericită și binecuvântată?!

Toate au secretul lor!

Țara trebuie să fie „fericită” când d-l Brătianu vrea să spună că guvernul d-sale e tare.

Astăzi însă trebuie să fie situația foarte dificilă pentru că, — știți pentru ce? — pentru că ne spune același articol al „Viitorului”: „pentru ca să nu se îngăduie pentru multă vreme schimbarea de regim”.

Știți acum, unde stă fericirea și nefericirea țării?!

Dacă am fi revoluționari ni-am bucura...

— Două noi provocări aruncate funcționarilor publici —

Pe ziua de ieri, funcționarii publici au primit, în loc de îndeplinirea unor vechi făgădueli, drept cadou, două provocări din partea guvernului.

Cea dintâi este quasi-comunicatul oficial apărut în ziarul bucurestean cum că, după votarea statutului unic în forma dată de actualul guvern, se va procedea la o revizie a situației funcționarilor publici și la economii în cadrul strictului necesar — ca din aceste economii să se poată îmbunătăți soarta breslei funcționarilor publici.

În numărul nostru de ieri, într-o notă scurtă, am anunțat adevărata intenție a guvernului Brătianu: sub regimul bunului plac, prin desființarea prin Constituție a Contenciosului administrativ guvernamental, nesăpărat de nimeni, să revizuiască situația funcționarilor publici, adică să dea afară pe cine-i place și nu face politică liberală sau pe acei cari trebuie să facă loc partizanilor partidului liberal.

Ast-fel, prima lovitură pe urma Constituției liberale — împotriva căreia am dus și ducem lupta și care lege a legilor am denunțat-o că deschide o nouă epocă a *bunului plac* oligarhic — prima lovitură grea o vor avea-o tot funcționarii publici, cari sânt și-așa într-o mizeră stare.

Guvernul liberal preocupă funcționarilor publici până și statutul unic pe care l'a făcut fără consultarea lor și astfel ca să poată diviza și domina organizațiile funcționarilor. Ar fi fost extraordinar ca guvernul Brătianu să lase, fără a-și face interesele de partid, un statut unic care dă stabilitate funcționarilor. Acest guvern vrea să-și aibă pentru totdeauna asigurați în servicii numai agenții săi — și găsește prilejul nimerit, ca, impunând — chipurile, la amenințările funcționarilor — un statut liberal, să-și plaseze bine agenții săi. Că vor rămânea pe din afară, funcționari cu familii grele și cari au îndurat mizeria cu speranța zilei de mâine, mai bună; că vor fi cel mai mulți nedreptățiți prin revizuirea liberală a situației, că drepturile câștigate vor fi vorbă goală — aceasta știe bine guvernul dar nu vrea să fie seama.

Atunci când am denunțat infamia pe care o pregătesc liberalii cu proiectul lor de Constituție, prin desființarea Contenciosului administrativ — atât de supărător, prin apărarea drepturilor funcționarilor publici nedreptățiți de politicienii vremelici la putere — noi vedeam momentul *revizuirii* situației funcționarilor publici, retrogradările lor ca să se poată

face avansările favoriților, ca și dările afară din slujbă a atâtor oameni fără protecție la cei trei șobolani.

Opoziția unită, chiar și la ultima adunare dela „Dacia”, prin glasul d-lui Iuliu Maniu a arătat principul dezastruos al desființării Contenciosului administrativ, care șade la baza Constituției liberale.

În curând, dacă guvernul acesta nu va fi gonit dela putere, acest principiu va arunca prin aplicarea lui, dezolarea și nenorocirea între slujbașii statului și anarhia în servicii, fiindcă nici un cetățean nu va putea să reacționeze legal împotriva unei măsuri administrative ilegale.

A doua provocare aruncată funcționarilor publici este interzicerea congresului de Duminecă. Guvernul a ordonat forurilor administrative și tuturor serviciilor de stat să procedeze energic prin destituirea tuturor funcționarilor cari vor participa la congresul interzis de ei.

La prefecturile de județ au sosit aceste ordine speciale.

Iată dar că guvernul procedează exact ca și cu cetățenii ceilalți pe cari îl brutalizează prin agenții forței publice și cu armata țării, pe străzile Capitalei. Funcționarii publici n'au dreptul să se adune în congres până ce nu vor da garanții că guvernul nu va mai fi strâns cu ușa.

În întrunirile publice, cetățenii cer alungarea guvernului furtului organizat, al speculei și al teroarei — nema putând răbda mizeria ce au aruncat-o liberalii țării; iar funcționarii publici, în congresele lor, au arătat mizeria în care zac ei și familiile lor iar — când nu mai pot suporta o astfel de viață — li se interzice și adunarea delegațiilor lor și orice armă de luptă pentru cucerirea unui drept binecuvântat.

Dacă am fi revoluționari ni-am bucura de domnia fără frâu a acestui guvern care reușește să solidarizeze în revolta sufletească pe rând, toate clasele sociale.

Dar nu suntem revoluționari, și cu mare îngrijorare constatăm acțiunea provocatoare continuă la revolta mulțimilor, acțiune criminală întreprinsă din cel mai strâmt și păcătos interes de partid, de guvernul Brătianu.

Datoria noastră este să nu întârziem lupta pentru alungarea acestui guvern care, dacă va mai sta câteva luni, va complectea anarhia generală în întreaga țară prin politica sa nebunească de partid.

D-l N. Iorga și liberalii

sau

Liberalii despre d-l N. Iorga

Ziarul „Le Temps” publică un articol, în care politicianul — nu istoricul — român d-l N. Iorga face pe lămuritorul situației din România, cu prilejul avonurilor alarmante asupra țării noastre, lansate în presa franceză, de către diferitele servicii de propagandă ale dușmanilor țării românești.

Ne bucura, căci făcea un mare bine țării sale, dacă d-l Iorga îninea să vorbească în acest articol în calitate în care a fost trimis la Sorbona.

D-așa uită, însă, că se află în Franța, unde a fost trimis ca profesor de istorie — și vorbește numai ca politician. Această uimă misiune, noi nu știm, dar se poate că a primit-o în mod discret din partea celor ce le ia apărarea în articolul d-sale.

O spunem aceasta, pentru că interviewul din „Le Temps” al d-lui Iorga, în loc să fie o icoană fidelă și o lămurire a celor ce se petrec în România, ne reamintește prea mult pe acel șef al unui partid politic fără partizani din România, ale cărui singure declarațiuni și fotografii mai aveau onoarea de a apărea în coloanele oficiosului Brătienilor.

De altfel, chiar interviewul din chestie, care a avut, în țară, darul de a îngroșa mai mult zidul dintre politicianul Iorga și opinia publică, este tradus, reproduș cu litere grase și astfel comentat — dar numai de același — același oficios:

„... d-l N. Iorga începe prin a confirma afirmațiunile noastre, că criminala campanie a fost pusă la cale de fruntașii „Opoziției naționale”, cari voiau să slăbească guvernul, slăbind mai întâi țara”.

E destul să cunoaștem acest comentariu și pe autorii lui, pentru ca oricine să se convingă de serviciile ce le face țării românești, în Franța, politicianul N. Iorga, care a luat locul și vorbește în numele ilustrului profesor dela Sorbona.

Dacă d-l Iorga crede că servește interesele țării românești, căutând răsplata muncii sale în astfel de comentarii ale ziselor d-sale „lămuriri” — nu stăm în calea gusturilor și plăcerilor d-sale.

Li aducem însă aminte un singur lucru:

Aceia, după a căror grație vânează, și cari, drept răsplată pentru mistificarea adevărului, li gratifică cu comentariul de mai sus, nu sunt alții, decât aceiași liberali, cari în numărul din 22 Ianuarie 1922 al oficiosului lor, scriau următoarele: „Adevărul este, că la toate momentele grele d-l Iorga a fost la postul său de vorbărie goală și de permanentă confuzie”.

D-l Iorga, în calitate de profesor de istorie, va ști în tot cazul și va recunoaște, că azi țara românească trece prin momente foarte grele.

Mișcările studențești

La universitatea din București nu s'au putut ține nici ieri cursuri.

La Universitatea din București au continuat ieri scenele de alături. Din cauza aceasta jandarmii au fost introdusi în localul Universității, evacuând complet sălile și coridoarele.

Studenții, la sosirea armatei au protestat, vociferând sgomotos. Un grup dintre aceștia a rugat pe un student evreu să părăsească sala de curs a d-lui prof. Longinescu, pentru motivul că nu se pot ține cursuri, din cauza abținerii studențimeii creștine. Studentul refuzând, a fost scos din sală și rugat de astădată să părăsească Universitatea.

În clipa când a ieșit din sala de curs, studentul evreu a insultat pe studenții cari l'au scos, imbrâncind și pe un jandarm, care căuta să intervină spre a liniști spiritele.

Intervenind mai mulți jandarmi, studentul evreu îi insultă, iar studenții protestează, cerând d-lui Rallet să cerceteze cazul. D-așa conduce pe studentul evreu într'una din sălile de curs, spre a fi anchetat. El a fost pus apoi sub pază polițienească.

După aplanarea acestui incident, sosește d-l general Nicolescu și comunică studenților, că nu pot staționa și vociferă pe săli și trebuie deci să între disciplinează la cursuri.

În timp ce unii studenți cântau „Christos a înviat” și diverse cântece patriotice, numeroși studenți cari vociferau și luaseră parte la incidentul cu studentul evreu, au fost interogați de d-l rector. D-l general Nicolescu face din nou apel studențimii să reîntre la cursuri, dar studenții refuză și de astădată, continuând să cânte „Christos a înviat”.

La orele 11, studenții în număr de peste 600, părăsind Universitatea, se împart în câteva grupuri și sparg primele cordoane militare din fața drogueriei Mărculescu.

Unii scoboară pe bul. Elisabeta, alții străbat pe Calea Victoriei, iar cei mai mulți dintre ei trec pe str. Academiei, pătrund prin str. Edgar Quinet, spre Sărindar.

În fața cotetăriei Capșa, sunt însă opriți de jandarmi. Studenții în grup numeros, intenționau să treacă la „Fundaja Carol I.”, dar sunt fugăriți și opriți în fața localului „Brasserie dela paix”.

Aci s'a ivit un incident între mai mulți studenți și locot. de jandarm A-postol Niculescu, de la batalionul de jandarmi, care a bruscat pe unii dintre ei. Intervenind publicul, ofițerul s'a liniștit, iar studenții s'au împrăștiat, cântând.

Papa acuzat de afățări contrarevoluționare

Ziarul „Pravda” din Moscova spune că în procesul clerului catolic din Petrograd s'a dovedit că singurul culpabil și adevăratul vinovat pentru agitațiile contra-revoluționare este Papa dela Roma.

Lucrătorii ruși și cei cari au asistat la proces se întreabă de ce nu este dat în judecată și Papa. Nu poate fi teamă de conflict internațional, deoarece sovietele au dovedit că nu se înspăimântă de nimic.

A judeca pe Papa — zice „Pravda” — este a pune sfârșit unei înșelătorii mlenare și se va arăta catolicilor pe șeful lor spiritual în adevărata lui lumină.

Ședința plenară a Camerei de comerț și industrie Brașov

(Urmare). — Aducându-se la cunoștință pașii făcuți referitor la adresa Ministerului de comerț în chestiunea unui proiect despre o nouă lege a mărcilor de fabrică, ședința plenară își exprimă mulțumirea pentru faptul, că le-a succes Camerelor din Ardeal să convingă Ministerul despre nețemeinicia punctului său de vedere de până acum, mai ales referitor la problema limbilor.

Se aduc apoi la cunoștința ședinței plenare adresele Ministerului de finanțe și de comerț referitor la executarea noilor legi financiare.

Dat fiindcă și Camerele au un rol însemnat în executarea noilor legi financiare, s'au dat și Camerei din Brașov din partea Ministerului de finanțe puncte de directivă, cari sunt de folos la executarea legilor financiare.

O altă adresă a Ministerului de finanțe către Ministerul de comerț stabilește cheia veniturilor, ce se vor aviza Camerei din noule impozite și dă îndrumare pentru compunerea noului buget al Camerei.

Trecând la alt punct, referentul raportează despre memoriul amănunțit, prezentat guvernului din partea președintelui Camerei. Acest memoriu tratează despre naționalizarea industriei resp. industrializarea țării noastre și participarea capitalului strein la întreprinderile industriale indigene. Sub naționalizare se înțelege năzuința guvernului de a purta grije, că la societă-

țile pe acții ce s'ar înființa în viitor peste jumătate din capitalul acțional, trebuie să fie în mâinile și pe numele cetățenilor români, iar jumătate din membrii consiliului de administrație să fie deasemenea cetățeni români.

Ministerul de comerț prin adresa sa No. 78558—923 a exprimat președintelui mulțumită pentru prețiosul său îndemn, punându-i totodată în vedere, că se vor lua în considerare propunerile cuprinse în memoriu.

Expunerile dezvoltate în memoriu se iau la cunoștință și de către ședința plenară și se aprobă dispozițiunile luale.

Camera a încercat la Ministerul de comerț realizarea principiilor dezvoltate mai de mult, întregite prin păreri, cari din cauza noilor rapoarte politice, par întemeiate. Aceste principii s'au dezvoltat încă sub regimul ungar, când prin ședința plenară s'a dat din partea Camerei îndemnul necesar referitor la creierea unei legi despre societățile cu responsabilitate limitată, cari deși atunci ar fi găsit teren prielnic, totuși din cauza desfășurării evenimentelor de războiu, nu au putut obține un rezultat palpabil. Ministerul printr'o adresă a apreciat și aceste propuneri ale președintelui și totodată a invitat Camera să i pună la dispoziție cele necesare pentru preparativele lucrărilor. Ședința plenară aprobă procedeul urmat de prezidiu și în această chestiune.

Secretarul referent caracterizând amă-

nunțit structura noului „cod al muncii” constată, că acesta are menirea să expună economia politică la grele sdruncindri, căci el cuprinde dispozițiuni foarte grave. Este de mirare, cum s'a putut crea un asemenea proiect fără a se întreba și cercurile interesate. Camera în consecință a luat o atitudine energică în contra acestui proiect și a rugat Ministerul ca să dispună elaborarea unui nou proiect pe lângă consultarea cercurilor interesate. Punctul de vedere al Camerei din Brașov l'au adoptat toate Camerele, cari deasemenea sunt dispuse să susțină acțiunea întreprinsă de Camera din Brașov în acest scop.

Ședința plenară însărcinează Camera cu dezvoltarea și mai departe a acestei chestiuni și cu apărarea prin orice mijloace a intereselor cercurilor interesate.

Mai departe secretarul Camerei raportează despre starea preparativelor referitoare la înființarea unei judecătării arbitrale pe lângă Camera de industrie și comerț din Brașov. Raportul, care se extinde și asupra constituției judecătorei arbitrale-comerciale, se ia cu aprobare la cunoștință.

Bugetul Camerei întocmit de comitetul permanent, se primește de ședința plenară fără nici o modificare.

După rezolvarea unor chestiuni personale, ședința plenară, care a durat trei ore, ia sfârșit.

Soldații roșii opriți dela serviciile religioase

Din Moscova se anunță că soldații sovietelor sânt riguros opriți dela orice serviciu religios sub pedepse corporale. Ofițerii cari căică ordinul vor fi scoși din cadrele armatei roșii.

ULTIMA ORA

Congresul funcționarilor.

Teroarea guvernamentală

Afirmăm, fără să putem fi desmințiti, că toți șefii de autoritate au primit ordinele guvernului ca să nu se permită nici unui funcționar să ia parte la congresul de Duminecă sau la altă întrunire.

Funcționarii, cari vor călca acest ordin, să fie imediat pedepsiți.

Iată cum crede guvernul că poate împiedica apărarea drepturilor funcționarilor statului, cari zac în cea mai neagră mizerie.

Un protest al Uniunii funcționarilor

Congresul se va ține irevocabil la 22 Aprilie. In caz de nesatisfacere, greva va începe în aceeași zi.

București, 19 Aprilie.

„Uniunea generală a funcționarilor și pensionerilor” a lansat următorul comunicat: „Comitetul „Uniunii generale” în ședința dela 17 Aprilie curent, examinând comunicatul publicat de Direcțiunea generală c. f. r. în ziarele din ultimele zile luând contact cu reprezentanții funcționarilor cari au înțeles rostul aceluia comunicat tendențios și amenințător, pornit din rândurile celor privilegiați și legați de interese politice, cu scopul vădit de a provoca desbinări și solidarizări, protestează în contra sistemului direcțiunii generale c. f. r. de a vorbi în numele masei funcționarilor, dela care n'are nici o împuternicire.

Uniunea generală, a cărei chemare este de a apăra interesele morale și materiale ale tuturor salariaților, intelectuali, tehnici și manuali, având în vedere și alte comunicate publicate în acelaș scop, îi îndeamnă pe toți să nu se lase influențați de asemenea manopere, cari s'ar mai putea repeta și declară că va duce lupta aprigă până la satisfacerea deplină a intereselor tuturor devotaților slujitori ai țării.

In acelaș timp aduce la cunoștință că congresul fixat la 22 Aprilie a. c. ora 9 dim. în sala „Dacia” se va ține irevocabil și că în caz de nesatisfacere sau de împiedicare a congresului, greva începe chiar din acea zi.”

La universitate nu s'au ținut cursuri nici astăzi

București, 19 Aprilie. (Dela corespondența noastră specială). — Astăzi dimineața cursurile dela facultatea de medicină se țin numai cu studenții dela Institutul medico-militar și studenții evrei.

Studenții români s'au adunat în fața facultății, găsind ușile închise. Secretarul facultății, eșind în stradă, a rugat pe studenți să se împrăștie, ceea-ce studenții au și făcut.

La celelalte facultăți este liniște, deoarece ce nu se țin cursuri.

Se crede că studenții pregătesc o manifestație pe străzi, de nu s'au prezentat la cursuri.

Eri patrulă de jandarmi pedestrii au alergat pe Calea Victoriei și pe celelalte străzi principale — parcă după fantome... Nu era, însă, nici o mișcare și trecătorii — români și streini — făceau haz de goana după studenți a jandarmilor. Expunerea, în forma aceasta, pe străzile centrale a forței publice apărea într'adevăr caraghioasă.

Era destul ca un zvon să se răspândească că studenții vin în cutare loc, ca să vezi goana pe străzi a jandarmilor.

Totuși n'au fost manifestații de studenți în grupuri mari pe Calea Victoriei sau alte străzi centrale.

Un epilog al alegerii dela Arpaș.

Din Făgăraș ni se comunică, că învățătorul Vasile Jurcovan a chemat în judecată pe revizorul școlar Gh. Codrea pe motiv că deși acesta se angajase să achite cheltuielile cu alegerea de deputat dela Arpaș nu le-a achitat nici până în ziua de azi.

Un curier diplomatic englez jeșuit.

Eri noapte curierul diplomatic englez, căpitanul Shaw, a fost victima unui furt răzneaș. Căpitanul Shaw venea din Capitală spre Constanța, unde urma să se întoarcă pentru Constantinopol. În valiza ce o avea la dânsul, curierul diplomatic englez, în afară de o mare sumă de bani, avea și importante documente diplomatice destinate consulatului englez din Constantinopol. În timp ce trenul pleca din stația Fetești, căpitanul englez a adormit. După aproape trei ore, la intrarea trenului în stația Medgidia, curierul diplomatic se trezi și constată cu surprindere că tovarășii de călătorie din compartiment dispăruseră împreună cu valiza.

Mirosul nesuferit din compartiment, convins pe căpitan că fusese adormit cu un narcotic. Disperat, dădu imediat alarma. Trenul, care tocmai se pusesse în mișcare, fu oprit, și căpitanul puse în curent autoritățile din Medgidia cu cele petrecute.

Toate cercetările n'au dus însă la nici un rezultat. Păgubașul a anunțat că oferă un premiu de 50.000 lei aceluia care-i va putea da indicații asupra persoanei sau persoanelor cari au comis furtul.

Mari inundații în Oltenia

— Jiul și afluenții lui se revarsă și fac mari stricăciuni. —

Craiova 18. (Dela corespondența noastră specială). — Ploile din săptămâna trecută au produs umflarea apelor Jiului, care s'a revărsat peste mari întinderi semănate și peste izlaurile comunelor apropiate de acest râu vijelios.

Șoselele cari sunt traversate de Jiu au fost inundate iar podurile rupte.

Circulația este întreruptă.

In comuna Pralogașita au fost inundate 600 pogoane semănate cu grâu. Inundații mari sunt pe teritoriile comunelor Tatomirești și Mihăița.

Izlaurile și multe pogoane semănate cu grâu sunt distruse de apele vijeloase cari aduc cu ele mult nămol, pietriș și nisip și împotmolesc totul pe unde trec.

In apropiere de Filiași, Jiul s'a unit cu un afluent al său și au inundat câmpurile, ajungând până lângă linia ferată Craiova-Filiași.

Podul de cale ferată peste Jiu, dintre Butocești și Filiași a fost din nou desprins de terasamentul liniei ferate. Circulația nu se mai poate face pe acest pod nici cu piciorul.

Pe șoseaua T. Jiu-Filiași toate podurile Jiului au fost rupte.

Dezasatrul amenință să ia proporții. Podul com. Florești și acela din Pralogașita sunt luate de apă.

Pârâul Gura Motrului și apa Racovița au rupt podurile de pe șoseaua Găești-Pralogașita.

D-1 Matei Cantacuzino despre constituția liberală

Ziarul „Epoca” urmând ancheta în chestiunea constituțională, a avut prilejul să aflu și părerea d-lui prof. Matei Cantacuzino în această chestiune.

La întrebarea: „Credeți că Regele, dat fiind terenul constituțional pe care s'a pus guvernul Brătianu, putea să se dispenseze de a depune jurământ pe noua constituție?”, profesorul facultății de drept dela Iași a răspuns următoarele:

— Fără a fi avut timp să cercetez precedentele istorice, se pare că în concepția liberalilor și a Regelui, Constituția de curând promulgată înseamnă un pact fundamental nou hărăzit unui Sat Nou, România Mare, lipsit de constituție, și în această concepție nu încapă îndoială că personajul care fusese încoronat Rege al României întregite, ar fi trebuit să depună jurământ pe noua constituție și după dânsul, toți funcționarii Regatului.

buit să depună jurământ pe noua constituție și după dânsul, toți funcționarii Regatului.

Dacă noua constituție n'ar însemna în schimb decât modificarea câtorva dispoziții din vechea constituție, ceea ce pare exclus după modul cum a fost propusă, discutată, votată și promulgată, aceste modificări ar fi fără doar și poate lovite de nulitate, deoarece ele n'au fost introduse, după formele prescrise de constituție, implicit recunoscută ca fiind în vigoare.

Ni-se pare că e imposibil de a ieși din această dilemă.

Lupta contra Constituției liberale

Discursul deputatului dr. I. LUPAȘ rostit în ședințele Camerei din 13 și 14 Martie 1923.

— Urmare. —

I. Brătianu s'a lepădat de paternitatea Constituției din 1866.

Dar gloria pe care o reclamați pentru Constituțiunea aceasta nu l'a ispițit de loc pe răposatul Ion Brătianu. In Camera dela 1879 sau în Senat el însuși s'a lepădat de paternitatea foarte pușin onorifică, a acestui proiect de Constituțiune, spunând următoarele lucruri...

D-1 Mircea Djuvara: Este o mândrie a istoriei noastre contemporane Constituția dela 1866.

D-1 Lupas: „In cămăicănia de atunci era Lascar Catargiu, în minister Principele D. Ghica, Ioan Ghica, Petru Mavrogheni, Dimitrie Sturza, Rosetti și cu (Brătianu), deci numai doi liberali curajați... roșii,” cum îi numiți d-v.”

Vedeți, domnilor, culoarea roșie, pe care o aruncați acum cu atâta predicție asupra țărăniștilor și aji fi în stare să umpleți Jiava cu ei numai din cauza acestei culori, era pe atunci proprietatea exclusivă a partidului liberal. (Aplauze din partea Opoziției.)

„Prin urmare, dacă ziceți că proiectul de Constituție era monstruos — continuă, Brătianu — să nu mi-l atribuiți mie, căci numai opera mea nu era acel proiect, nici nu eram în țară, când s'a făcut...”

Voci: Ce vrei să spui cu aceasta?

D-1 Lupas: Mă întrebăți ce vreau să spun cu aceasta? Vreau să spun că Ion Brătianu era un om de bun simț și — în deosebire de actualii conducători ai partidului liberal — nu i plăcea să se laude cu ceea ce nu fusese produsul muncii și al cugetării sale. Ceea ce a spus el în cuvintele: „prin mintea, prin inima, prin brațele noastre”, era într'adevăr o lozincă, pe care el ținea să o înfăptuiască. Dimpo-

trivă în timpul de față partidul liberal a părăsit această tradițiune, și când zice: „prin noi înșine”, sub această lozincă se înțelege cu totul altceva. (Aplauze din partea Opoziției.)

Dar, dacă opera aceasta constituțională n'a fost opera partidului liberal, după cum vedem dintr'o mărturisire atât de categorică alui I. C. Brătianu, de sigur a fost opera exclusivă a acestui partid ceea ce a urmat la 1879, revizuire de atunci, precum și revizuirea care s'a făcut, cu 5 ani mai târziu, la 1884. Atunci s'a manifestat la conducerea acestui partid, începutul exclusivismului în care îl vedem astăzi în cea mai desfrânată formă a sa.

(Va urma.)

AVIZ. Măine Vineri, la orele 8 seara întrunirea obișnuită a membrilor P. N. R.

Laborator Roentgen modern, cu aparatele cele mai noi, uzină electrică proprie, sub manipularea Dr. Papp Ludovic, Str. Orfanilor 25. Medic conducător Dr. Iuliu Fischer, specialie Fotografii și transluminări precum vindecări cu razele Roentgen și cu razele ultraviolete (cvarț), zilnic și în ora din zi.

Dela biroul partidului

Se aduce la cunoștința țșii de organizațiilor județene, comu, Circumscripții, că la tipogralui 1, cordia, — Arad, str. Rqle necesare, ca liste de membri, etc. de membri, circulare, adresa direct etc. Comenzile se vor adresa direct la Arad.

Prețuri foarte reduse

Șifon	32—	Lel
Pânză galbînă prima calitate	38—	„
Zefir	40—	„
Delen de ajă	48—	„
Dirndl	50—	„
Țesături de casă	60—	„
Pânză Schroll	60—	„
Marchizette prima calitate lat 115 cm.	100—	„
Stofă pentru dame, lână curată, în 17 colori	180—	„
Stofă pentru perdele	50—	„

I a

Frații Ascher

Brașov, strada Porții No. 5.

Poplin pentru cărpe în colori diferite.

9-10

8781

Sidy Kertész

Salonul de pălării

Braşov, Strada Porţii 48, în curte.

Noutăţi de pălării pentru dame.
Modele originale din
streinăţate. Pălării de
doliu. Ornamente pentru
pălării. Transformări.

VINURI PRIMA CALITATE

de Ardeal şi vechiul Regat cu
Lei 15—20 p. litru se vinde la

Bodega Ioan I. Avrigeanu,
Nr. 7. — Strada Prundului — Nr. 7.

Băile Zizin (lângă Braşov).

Staţiune climaterică, cură cu ape
minerale, băi calde şi piscină. Hotel,
Vile. Restaurant clasa I. cu terasă,
Bodegă, Cofetărie, curte, grajd şi ga-
rage sub conducerea d-lui C. Teodoru.
Se caută muzică civilă pentru sezon.
8738 7—30 Administraţie.

„BANCA CENTRALA” pentru Industrie şi Comerţ Societate Anonimă din Cluj.

CONVOCARE

Domnii acţionari ai BĂNCII CENTRALE pentru Industrie şi Comerţ s. a. Cluj sunt convocaţi la

a IV-a adunare generală ordinară

pe Sâmbătă în 21 Aprilie 1923 la orele 4 d. a. în localul propriu Cluj, Str. Regina Maria Nr. 1, cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea adunării.
2. Raportul Consiliului de Administraţie, raportul cenzorilor, statorirea bilanşului şi contului de profit şi pierdere pe anul 1922, distribuirea profitului net.
3. Darea absoluturului pentru Consiliul de Administraţie şi pentru comitetul de cenzori pe anul 1922.
4. Statorirea marcelor de prezenţă.
5. Alegerea alor 5 membri în Consiliul de Administraţie pe 3 ani şi alegerea Consiliului de cenzori pe 3 ani.

Conform statutelor în adunările generale fiecare acţiune are un vot, totuşi nici un acţionar nu poate reprezenta mai multe voturi decât 1/30 parte a voturilor prezente în adunarea generală, fie ca proprietar fie ca plenipotenţiatul altui acţionar.

Drept de vot în adunarea generală vor avea numai acei acţionari, cari şi-au depus acţiunile sau titlurile provizorii până în preziua adunării generale la casieria institutului, sau vor prezenta în acelaş termen reversul despre depunerea acţiunilor la filialele noastre sau la societăţile membre la „SOLIDARITATEA” Asociaţia institutelor financiare române din Ardeal şi la filiala băncii „ALBINA” în Bucureşti, Str. Banca Naţională şi Caragheorgevici, Colţ.

Onor. institute cari au primit acţiuni în depozit sunt rugate a ne aviza imediat despre depozitare.
Cluj, la 18 Martie 1923.

CONSILIUL DE ADMINISTRAŢIE.

ACTIVE

Bilanş general la 31 Decembrie 1922

PASIVE

ACTIVE		Bilanş general la 31 Decembrie 1922		PASIVE	
	Lei	B.		Lei	B.
Cassa (numerar, cecuri, valute)	10,819.109	57	Capital societar	50,000.000	—
Escont	61,536.137	05	Fond de rezervă	16,338.000	—
Imprumuturi pe lombard şi ipotecă	6,440.180	59	Fond de penziune	1,041.330	—
Conturi curente	179,923.598	79	Depuneri pe libel	84,449.966	24
Efecte publ. acţiuni şi participaţiuni	39,386.135	25	în cont curent	15,811.073	93
Imobile: Edificiul Centralei, edificiile sucursalelor:			Reescont	56,666.000	—
Alba-Iulia, Arad, Bistriţa, Haşeg, Timişoara,			Dividendă neridicată	260.122	25
Turda, Oradea-Mare, Depoz. de mărfuri la			Diverse conturi creditoare	1,972.421	49
Centrală şi la sucursalele: Arad, Alba-			Beneficiu net		
Iulia şi Sibiu	11,011.666	10			
Mobilier, aranjament în depozite şi vehicule	1,971.887	15			
Mărfuri (cereale, coloniale, etc.)	20,851.236	70			
Diverse conturi debitoare	2,875.147	08			
	234,815.098	28			
	234,815.098	28			

Spese

Contul Profit şi Pierdere

Venite

Spese		Contul Profit şi Pierdere		Venite	
	Lei	B.		Lei	B.
Interese de depuneri	3,703.192	30	Interese	10,786.617	55
„ „ reescont	2,888.588	66	Provizioni, venite dela întreprind. industriale		
Spese:			etc.	8,687.883	79
Salare şi adausuri	5,688.705	12	Venite dela mărfuri	8,073.527	55
Spese generale	4,115.276	64			
Impozit	1,666.123	25			
Amortizări	1,209.958	55			
Beneficiu net					
	8,276.184	37			
	27,548.028	89			

Cluj, la 31 Decembrie 1922.

DIRECŢIUNEA:

Ionel Gomşa m. p.
director general

Virgil V. Bontescu m. p.
director

Virgil Dossila m. p.
director

Pentru contabilitate
Ioan Babeş m. p.

Dr. Octavian Sglimbea m. p.
director

CONSILIUL DE ADMINISTRAŢIE:

Dominic Raţiu m. p. Ioan Vulcan m. p. Dr. Iacob Radu m. p. Ioan Mossu m. p. Dr. Gheorghe Popescu m. p. Constantin Horţia m. p. Dr. Laurean Ghermann m. p.

Vasile C. Osvadă m. p. Gheorghe Adam m. p. Dr. Ionel Pop m. p. Dr. Alexandru Fodor m. p. Ioan I. Lapadat m. p. Dr. Valentin Porţiu

Subsemnaţii cenzori am examinat conturile prezente şi le-am aflat în deplină regulă şi consonanţă cu registrele băncii.

Dr. Octavian Russu m. p. Constantin Popp m. p. Aurel Clorlea m. p. Nicolae Bratu m. p. Aurel C. Domşa m. p.

Nr. Mag. 6581/923

Întru crescători de albine.

Academia de agricultură din Cluj a
Consiliului orăşenesc un preş
al obiectelor de apicultură (coş-
) confecţionate în atelierul
Academiei, care stă la dis-
milor interesaţi în secţia econo-
Ar. Consiliului orăşenesc (strada
Br 5, etaj II. Nr. 3).
3798, 12 Aprilie 1923.

Consiliul orăşenesc.

Nr. 669

cons. d.

Puocaţiune.

Pe baza
Interne Nr. 23
celor interesaţi
lot de casă tre
la 30 Aprilie a.
se alătură încă până
cămătoarele acte:

1. Declaraţia petiţionarului, că el n'a
beneficiat de legea de improprietare
agrară.

2. Afară de aceasta ofiterii şi func-
ţionarilor, cari în urma numirilor, înain-
tărilor sau mutărilor în serviciu de ori-
ce fel au fost nevoiţi să părăsească
localitatea sau garnizoana, adecă n'au
avut domiciliul permanent în comună
dela anul 1916, sunt obligaţi, să facă
dovada că, sau în comuna de unde
au plecat (respectiv cea din 14 August
1916), sau că în aceea în care se gă-
sesc actualmente n'au personal vre-un
teren construit sau neconstruit.

Braşov, la 16 Aprilie 1923.

5795 2—2 Consiliul orăşenesc

Vând armăsar negru, pur sânge
englez (pedi gut) bun pentru
călărie şi reproducţie.

Adresa: Şcoala de Subofiteri.

3796

1—1

Sensaţionala noutate Cinema-Apollo (Teatrul Naţional)

În 20 şi 21 Aprilie

Ferrante, Calăul din Neapole

povestire dramatică în 7 acte, scrisă
şi aranjată de Paul Wegener.

În rolul principal L. Salmanova, Paul
Wegener şi F. Gregori.

Cei slabi de nervi să nu vină. 3—3

Caut vârghei (bile) de brad

dela 10—12 cm. gros la bază şi 6 cm.
la vârf, dela 4 metri în sus lungimea,
cojite, uscate. Să se arate preţul pe
metru cub şi staţia de încărcare.

10—0

I. Bullgă, Azuga.

O faptă nobilă. Cu ocazia sfinţelor săr-
bători ale Inverii am primit dela d-nul
Vladimir Costea, fiu al parohiei mele, iar
actualmente negustor în Ploeşti un rând
de odăjdii bisericesti pentru biserica
noastră din Purcăreni. Exprim pişosului
donator mulţumitele mele. D-zeu să-l
ţină mulţi ani, ca astfel să poată şi de
aici înainte să aducă din prisosul său
bănesc ofrande sfintei noastre biserici.
Preotul Toma Giurgiu.

„SAXONIA”

Întreprindere de reclame şi anuniuri,
Braşov, str. Principele Carol Nr. 11.
Telefon Nr. 29. (Kronstädter Zeitung).

Agente de publicitate.

Contracte speciale de publicitate cu
toate ziarele din ţară.

Organizaţie de reclamă sistematică.

Proiecte şi oferte gratuit.

3272

38—0

Redactor responsabil: IOAN BROTEA